

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 397

Phẩm 75: THẮNG NGHĨA DU-GIÀ (2)

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu trong tánh bình đẳng của tất cả các pháp. Các tướng sai biệt đều chẳng thể nắm bắt được thì các phàm phu, Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, hoặc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, tất cả các pháp như thế và hữu tình đáng lẽ không sai biệt.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như ông đã nói! Ở trong tánh bình đẳng của tất cả các pháp, không các phàm phu, hoặc các bậc Thánh, cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, pháp và hữu tình đều không sai biệt.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu trong tánh bình đẳng của tất cả các pháp, phàm phu, các bậc Thánh, pháp và hữu tình đều không sai biệt thì tại sao có Tam bảo xuất hiện ở thế gian, đó là Phật bảo, Pháp bảo và Tăng bảo?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Phật, Pháp, Tăng bảo cùng với tánh bình đẳng có khác nhau chăng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, theo con hiểu nghĩa Phật đã nói thì Phật, Pháp, Tăng bảo cùng với tánh bình đẳng đều không có sai khác.

Bạch Thế Tôn, hoặc Phật bảo, hoặc Pháp bảo, hoặc Tăng bảo, hoặc tánh bình đẳng, tất cả như thế đều chẳng phải tương ứng, chẳng phải chẳng tương ứng, vô sắc, vô kiến, vô đối, một tướng, đó là không tướng. Nhưng Phật, Thế Tôn ở trong không tướng, với phương tiện thiện xảo, kiến lập các pháp... có sự sai khác, gọi đây là phàm phu, đây là Tùy tín hành, đây là Tùy pháp hành, đây là Đệ bát, đây là Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là Đại Bồ-tát, đây là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như ông đã nói! Như Lai đối với phương tiện thiện xảo có thể ở nơi không tướng, kiến lập vô số các pháp... sai biệt.

Lại nữa Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Nếu chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chứng quả vị Giác ngộ cao tột hay nêu bày chứng quả vị Giác ngộ cao tột, chẳng vì hữu tình có thể tự biết đây là địa ngục, đây là bàng sinh, đây là quỷ giới, đây là người, đây là trời Tứ đại thiên vương, đây là trời Ba mươi ba, đây là trời Dạ-ma, đây là trời Đổ-sử-đa, đây là trời Lạc biến hóa, đây là trời Tha hóa tự tại, đây là trời Phạm chúng, đây là trời Phạm phụ, đây là trời Phạm hội, đây là trời Đại phạm, đây là trời Quang, đây là trời Thiểu quang, đây là trời Vô lượng quang, đây là trời Cực quang tịnh, đây là trời Tịnh,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đây là trời Thiểu tịnh, đây là trời Vô lượng tịnh, đây là trời Biến tịnh, đây là trời Quảng, đây là trời Thiểu quảng, đây là trời Vô lượng quảng, đây là trời Quảng quả, đây là trời Vô tướng, đây là trời Vô phiến, đây là trời Vô nhiệt, đây là trời Thiện hiện, đây là trời Thiện kiến, đây là trời Sắc cứu cánh, đây là trời Không vô biên xứ, đây là trời Thức vô biên xứ, đây là trời Vô sở hữu xứ, đây là trời Phi tưởng phi phi tưởng xứ; đây là sắc, đây là thọ, tưởng, hành, thức; đây là nhãn xứ, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới; đây là sắc giới, đây là thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; đây là nhãn thức giới, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; đây là các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, đây là các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra; đây là địa giới, đây là thủy, hỏa, phong, không, thức giới; đây là nhân duyên, đây là đẳng vô gián duyên, đây là sở duyên duyên, đây là tăng thượng duyên, đây là các pháp từ duyên sinh ra; đây là vô minh, đây là hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu, than, khổ não; đây là pháp thế gian, đây là pháp xuất thế gian; đây là pháp hữu lậu, đây là pháp vô lậu; đây là pháp hữu vi, đây là pháp vô vi; đây là Bồ thí ba-la-mật-đa, đây là Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa; đây là bốn Niệm trụ, đây là bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo; đây là pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, đây là chân như, đây là pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; đây là Thánh khổ đế, đây là Thánh đế tập, diệt, đạo; đây là bốn Tịch lự, đây là bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; đây là tám Giải thoát, đây là tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; đây là pháp môn Đà-la-ni, đây là pháp môn Tam-ma-địa; đây là pháp môn giải thoát Không, đây là pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; đây là bậc Cực hỷ, đây là bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Diệm tuệ, bậc Pháp vân; đây là năm loại mắt, đây là sáu phép thần thông; đây là mười lực của Phật, đây là bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng; đây là ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, đây là tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; đây là pháp không quên mất, đây là tánh luôn luôn xả; đây là trí Nhất thiết, đây là trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; đây là tất cả tướng, diệu nguyện, trí, đây là trí Nhất thiết trí; đây là Phật bảo, đây là Pháp bảo, đây là Tăng bảo; đây là Thanh văn thừa, đây là Độc giác thừa, đây là Vô thượng thừa; đây là bậc Tùy ún hành, đây là bậc Tùy pháp hành, đây là bậc Đệ bát, đây là bậc Dự lưu, đây là bậc Nhất lai, đây là bậc Bất hoàn, đây là bậc A-la-hán, đây là bậc Độc giác, đây là bậc Đại Bồ-tát, đây là Bậc Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, các loại hữu tình đối với các tướng sai biệt như thế, có thể tự biết chăng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Nếu Phật chẳng vì hữu tình nêu bày các tướng sai biệt như thế thì các loài hữu tình chẳng có thể tự biết về các tướng sai biệt ấy.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, vì vậy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở nơi pháp không tướng dùng phương tiện thiện xảo, tuy vì hữu tình nêu bày vô số các thứ tướng sai biệt nhưng đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp thì hoàn toàn không có sự lay động.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có phải Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đối với pháp tánh bình đẳng của tất cả các pháp hoàn toàn không có sự lay động? Như vậy thì tất cả hàng phàm phu ngu si đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp cũng không có sự lay động chăng? Như vậy bậc Tùy tín hành, hoặc bậc Tùy pháp hành, hoặc bậc Đệ bát, hoặc bậc Dự lưu, hoặc bậc Nhất lai, hoặc bậc Bất hoàn, hoặc bậc A-la-hán, hoặc bậc Đại Bồ-tát đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp cũng không lay động chăng?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy! Vì tất cả pháp và các hữu tình đều chẳng vượt qua khỏi pháp tánh bình đẳng, đều đối với pháp tánh bình đẳng của các pháp hoàn toàn không lay động.

–Này Thiện Hiện, nên biết chân như, pháp giới pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác tức là chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn của hàng phàm phu ngu si, cũng là chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát. Vì sao? Này Thiện Hiện, vì tất cả pháp và các hữu tình đều chẳng vượt ra khỏi chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

–Này Thiện Hiện, nên biết chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, tánh không sai biệt.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu pháp tánh bình đẳng của tất cả các pháp tức là pháp tánh bình đẳng của phàm phu, cũng là pháp tánh bình đẳng của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, hiện tại thì tướng của tất cả các pháp và các hữu tình đều khác, nên tánh cũng phải khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác.

Nghĩa là vì tướng của sắc khác nên tánh cũng khác, vì tướng của thọ, tưởng, hành, thức khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của nhãn xứ khác nên tánh cũng khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của sắc xứ khác nên tánh cũng khác, vì tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của nhãn giới khác nên tánh cũng khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của sắc giới khác nên tánh cũng khác, vì tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vì tướng của nhãn thức giới khác nên tánh cũng khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của nhãn xúc khác nên tánh cũng khác, vì tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra khác nên tánh cũng khác, vì tướng của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của địa giới khác nên tánh cũng khác, vì tướng của thủy, hỏa, phong, không, thức giới khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của nhân duyên khác nên tánh cũng khác, vì tướng của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của các pháp từ duyên sinh ra khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của vô minh khác nên tánh cũng khác, vì tướng của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của tham khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của sân, si khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của phàm phu kiến thứ khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của bốn Tịch lự khác nên tánh cũng phải khác, vì tướng của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của bốn Niệm trụ khác nên tánh cũng khác, vì tướng của bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng pháp môn giải thoát Không khác nên tánh cũng khác, vì tướng của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của pháp không bên trong khác nên tánh cũng khác, vì tướng của pháp không bên ngoài, pháp không bên trong, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của Thánh đế khổ, khác nên tánh cũng khác, vì tướng của Thánh đế tập, diệt, đạo khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của Bồ thí ba-la-mật-đa khác nên tánh cũng khác, vì tướng của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của tám Giải thoát khác nên tánh cũng khác, vì tướng của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải

khác nhau.

Vì tướng của tất cả pháp môn Đà-la-ni khác nên tánh cũng khác, vì tướng của tất cả pháp môn Tam-ma-địa khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của bậc Cực hỷ khác nên tánh cũng khác, vì tướng của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của năm loại mắt khác nên tánh cũng khác, vì tướng của sáu phép thần thông khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng nơi mười lực của Phật khác nên tánh cũng khác, vì tướng của mười điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của ba mươi hai tướng nơi bậc Đại sĩ khác nên tánh cũng khác, vì tướng của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của pháp không quên mất khác nên tánh cũng khác, vì tướng của tánh luôn luôn xả khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của trí Nhất thiết khác nên tánh cũng khác, vì tướng của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của hàng phàm phu ngu si khác nên tánh cũng khác, vì tướng của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Vì tướng của các pháp thế gian và xuất thế gian khác nên tánh cũng khác, vì tướng của các pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi khác nên tánh cũng khác, vậy thì pháp tánh cũng phải khác nhau.

Bạch Thế Tôn, làm sao đối với các tướng sai khác nơi pháp mà có thể an lập được pháp tánh nhất tướng? Làm sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có vô số các loại tánh? Nếu Đại Bồ-tát chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có các loại tánh thì đáng lẽ chẳng có thể tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa; nếu chẳng thể tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa thì đáng lẽ chẳng có thể từ bậc này lên bậc kia; nếu chẳng có thể bậc này lên bậc kia thì đáng lẽ chẳng có thể hưởng nhập Chánh tánh ly sinh của Bồ-tát, vượt qua các bậc Thanh văn và Độc giác; nếu chẳng có thể hưởng nhập Chánh tánh ly sinh của Bồ-tát, vượt qua các bậc Thanh văn và Độc giác thì đáng lẽ chẳng có thể làm viên mãn Thần thông ba-la-mật-đa thì đáng lẽ chẳng có thể thành tựu viên mãn Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa; nếu chẳng có thể thành tựu viên mãn Bồ thí cho đến Trí ba-la-mật-đa thì đáng lẽ chẳng có thể thể hiện diệu dụng của thần thông, từ cõi Phật này đến cõi Phật khác; cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn; cũng đáng lẽ chẳng có thể ở chỗ chư Phật vun trồng các căn lành; nếu chẳng có thể ở chỗ chư Phật vun trồng các căn lành thì đáng lẽ chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho các hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật; nếu chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho các hữu tình; làm nghiêm tịnh cõi Phật thì đáng lẽ chẳng có thể chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, như lời ông nói, nếu pháp tánh bình đẳng của tất cả các pháp tức là pháp tánh bình đẳng của phàm phu, cũng là pháp tánh bình đẳng của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại tướng của tất cả các pháp và các hữu đều khác, nên tánh cũng phải khác, vậy pháp tánh cũng sai khác. Tại sao đối với các tướng sai khác nơi pháp có thể an lập được pháp tánh nhất tướng? Làm sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng phân biệt pháp và các hữu tình có vô số các loại tánh?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Pháp tánh của sắc là không tánh chăng? Pháp tánh của thọ, tưởng, hành, thức là không tánh chăng? Pháp của nhãn xứ là không tánh? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của sắc xứ là không tánh chăng? Pháp của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của nhãn xứ giới là không tánh chăng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới là không tánh chăng? Pháp tánh của sắc giới là không tánh chăng? Pháp tánh của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới là không tánh chăng? Pháp tánh của nhãn thức giới là không tánh chăng? Pháp của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới là không tánh chăng? Pháp tánh của nhãn xúc là không tánh chăng? Pháp tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là không tánh chăng? Pháp tánh của các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là không tánh chăng? Pháp tánh của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra là không tánh chăng? Pháp tánh của địa giới là không tánh chăng? Pháp tánh của thủy, hỏa, phong, không, thức giới là không tánh chăng? Pháp tánh của nhân duyên là không tánh chăng? Pháp tánh của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên là không tánh chăng? Pháp tánh của các pháp từ duyên sinh là không tánh chăng? Pháp tánh của vô minh là không tánh chăng? Pháp tánh của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là không tánh chăng? Pháp tánh của các tham là không tánh chăng? Pháp tánh của sân, si là không tánh chăng? Pháp tánh của các hàng phàm phu kiến thú là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn Tĩnh lự là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn Niệm trụ là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo là không tánh chăng? Pháp tánh của các pháp môn giải thoát Không là không tánh chăng? Pháp tánh của các pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là không tánh chăng? Pháp tánh của các pháp không bên trong là không tánh chăng? Pháp tánh của các pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là không tánh chăng? Pháp tánh của các Thánh đế khổ là không tánh chăng? Pháp tánh của Thánh đế tập, diệt, đạo là không tánh chăng? Pháp tánh của Bồ thí ba-la-mật-đa là không tánh chăng? Pháp tánh của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện lực, trí ba-la-mật-đa là không tánh chăng? Pháp tánh của tám Giải thoát là không tánh chăng? Pháp tánh của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là không tánh chăng? Pháp tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni là

không tánh chăng? Pháp tánh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa là không tánh chăng? Pháp tánh của bậc Cực hỷ là không tánh chăng? Pháp tánh của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân là không tánh chăng? Pháp tánh của năm loại mắt là không tánh chăng? Pháp tánh của các sáu phép thần thông là không tánh chăng? Pháp tánh của mười lực Như Lai là không tánh chăng? Pháp tánh của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là không tánh chăng? Pháp tánh của ba mươi hai tướng nơi bậc Đại sĩ là không tánh chăng? Pháp tánh của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp không quên mất là không tánh chăng? Pháp tánh của tánh luôn luôn xả là không tánh chăng? Pháp tánh của trí Nhất thiết là không tánh chăng? Pháp tánh của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là không tánh chăng? Pháp tánh của hàng phàm phu ngu si là không tánh chăng? Pháp tánh của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp thế gian, xuất thế gian là không tánh chăng? Pháp tánh của pháp hữu lậu, vô lậu, hữu vi, vô vi là không tánh chăng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, đúng vậy! Bạch Thế Tôn, đúng vậy! Tất cả pháp tánh đều là không tánh.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Trong không tánh, tướng sai khác của pháp... có thể nắm bắt được chăng? Nghĩa là tướng sai khác của sắc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của thọ, tưởng, hành, thức có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sắc xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sắc giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn thức giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhãn xúc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của địa giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của thủy, hỏa, phong, không, thức giới có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của nhân duyên có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các pháp từ duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của vô minh có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tham có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sân, si có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của phàm phu ngu si kiến thú có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn Tĩnh lực có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc có thể nắm bắt được chăng?

Tướng sai khác của bốn Niệm trụ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp môn giải thoát Không có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp không bên trong có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của Thánh đế Khổ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của Thánh đế tập, diệt, đạo có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của Bồ thí ba-la-mật-đa có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã, phương tiện, thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tám Giải thoát có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tất cả pháp môn Đà-la-ni có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tất cả pháp môn Tam-ma-địa có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bậc Cực hỷ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của năm loại mắt có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của sáu phép thần thông có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác nơi mười lực của Như Lai có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của ba mươi hai tướng nơi bậc Đại sĩ có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp không quên mất có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của tánh luôn luôn xả có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của trí Nhất thiết có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của hàng phàm phu ngu si có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đăng Giác có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp thế gian, pháp xuất thế gian có thể nắm bắt được chăng? Tướng sai khác của pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi có thể nắm bắt được chăng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Trong tánh không, tất cả tướng sai khác đều chẳng có thể nắm bắt được.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, do đó nên biết, pháp tánh bình đẳng chẳng phải sắc, chẳng lìa sắc, chẳng phải thọ, tướng, hành, thức, chẳng lìa thọ, tướng, hành, thức; chẳng phải nhãn xứ, chẳng lìa nhãn xứ, chẳng phải nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, chẳng lìa nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; chẳng phải sắc xứ, chẳng lìa sắc xứ, chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, chẳng lìa thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; chẳng phải nhãn giới, chẳng lìa nhãn giới,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

chẳng lìa nhĩ, tử, thiết, thân, ý giới, chẳng lìa nhĩ, tử, thiết, thân, ý giới; chẳng phải sắc giới, chẳng lìa sắc giới, chẳng phải thanh, hương, vị, xúc, pháp giới, chẳng lìa thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; chẳng phải nhãn thức giới, chẳng lìa nhãn thức giới, chẳng phải nhĩ, tử, thiết, thân, ý thức giới, chẳng lìa nhĩ, tử, thiết, thân, ý thức giới; chẳng phải nhãn xúc, chẳng lìa nhãn xúc, chẳng phải nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc, chẳng lìa nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc; chẳng phải các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, chẳng lìa các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, chẳng phải các thọ do nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc làm duyên sinh ra, chẳng lìa các thọ do nhĩ, tử, thiết, thân, ý xúc làm duyên sinh ra; chẳng phải địa giới, chẳng lìa địa giới, chẳng phải thủy, hỏa, phong, không, thức giới, chẳng lìa thủy, hỏa, phong, không, thức giới; chẳng phải nhân duyên, chẳng lìa nhân duyên, chẳng phải đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên, chẳng lìa đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; chẳng phải các pháp từ duyên sinh ra, chẳng lìa các pháp từ duyên sinh ra; chẳng phải vô minh, chẳng lìa vô minh, chẳng phải hành, thức, danh sắc, lục, xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não, chẳng lìa hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não; chẳng phải tham, chẳng lìa tham, chẳng phải sân, si, chẳng lìa sân, si; chẳng phải các kiến thú, chẳng lìa các kiến thú; chẳng phải bốn Tĩnh lự, chẳng lìa bốn Tĩnh lự, chẳng phải bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, chẳng lìa bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; chẳng phải bốn Niệm trụ, chẳng lìa bốn Niệm trụ, chẳng phải bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, chẳng lìa bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo; chẳng phải pháp môn giải thoát Không, chẳng lìa pháp môn giải thoát Không, chẳng phải pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, chẳng lìa pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; chẳng phải pháp không bên trong, chẳng lìa pháp không bên trong, chẳng phải pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, chẳng lìa pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh; chẳng phải Thánh đế khổ, chẳng lìa Thánh đế khổ, chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo, chẳng lìa Thánh đế tập, diệt, đạo, chẳng phải Bồ thí ba-la-mật-đa, chẳng lìa Bồ thí ba-la-mật-đa, chẳng phải Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện, thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa, chẳng lìa Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện, thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa; chẳng phải tám Giải thoát, chẳng lìa tám Giải thoát, chẳng phải tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, chẳng lìa tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; chẳng phải tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng lìa tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng phải tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng lìa tất cả pháp môn Tam-ma-địa; chẳng phải bậc Cực hỷ, chẳng lìa bậc Cực hỷ, chẳng phải bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, chẳng lìa bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân; chẳng phải năm loại mắt, chẳng lìa năm loại mắt, chẳng phải sáu phép thần thông, chẳng lìa sáu phép thần thông; chẳng phải mười lực của Như Lai, chẳng lìa mười lực của Như Lai, chẳng phải bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, chẳng lìa bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; chẳng phải ba

mười hai tướng nơi bậc Đại sĩ, chẳng lìa ba mươi hai tướng nơi bậc Đại sĩ, chẳng phải tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, chẳng lìa tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; chẳng phải pháp không quên mất, chẳng lìa pháp không quên mất, chẳng phải tánh luôn luôn xả, chẳng lìa tánh luôn luôn xả; chẳng phải trí Nhất thiết, chẳng lìa trí Nhất thiết, chẳng phải trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, chẳng lìa trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; chẳng phải hàng phàm phu ngu si, chẳng lìa hàng phàm phu ngu si, chẳng phải các bậc Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, chẳng lìa các bậc Tùy tín hành cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác; chẳng phải pháp thế gian, pháp xuất thế gian, chẳng lìa pháp thế gian, pháp xuất thế gian, chẳng phải pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi, chẳng lìa pháp hữu lậu, vô lậu, pháp hữu vi, vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, pháp tánh bình đẳng có phải là hữu vi, có phải là vô vi?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, pháp tánh bình đẳng chẳng phải là hữu vi, chẳng phải là vô vi, nhưng lìa pháp hữu vi, pháp vô vi chẳng thể nắm bắt được; lìa pháp vô vi, pháp hữu vi cũng chẳng thể nắm bắt được.

Này Thiện Hiện, hoặc cảnh giới hữu vi, hoặc cảnh giới vô vi, hai cảnh giới như thế chẳng phải tương ứng chẳng phải chẳng tương ứng, vô sắc, vô kiến, vô đối, một tướng, đó là không tướng. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, nương vào thế tục mà nói, chứ chẳng dựa vào thắng nghĩa. Vì sao? Vì chẳng phải trong thắng nghĩa có thể có thân hành, ngữ hành, ý hành, chẳng phải lìa thân hành, ngữ hành, ý hành mà có thể nắm bắt được thắng nghĩa.

Này Thiện Hiện, nên biết chính pháp tánh bình đẳng của hữu vi, vô vi, gọi là thắng nghĩa. Cho nên Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng động nơi thắng nghĩa mà hành hạnh Đại Bồ-tát, đem lại sự thành tựu cho các hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, có thể chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột.

M